

viðmerking

Idar Stegane:

Nordisk Råds pris og snakk om litteratur

Eg har kome over Knut Ødegårds »innkast« i *Aftenposten* 28.2. om utdelinga av Nordisk Råds litteraturpris. I sine funderingar over kven som har fått pris og kven som ikkje har fått, gir han seg til å melde ni år på etterskot at den færøyske lyrikaren Rói Patursson ikkje burde fått prisen i 1986, av to grunnar:

– Hann var ikkje god nok, »en bra poet, det er ikke det, men noe i nærheten av den store diktekunst har han aldri skapt«.

– Rolf Jacobsen, »Nordens mest betydelige lyriker«, skulle hatt prisen det året.

Eg vil ikkje seie eit ilt ord om Jacobsens stordom, men han vert ikkje mindre om vi tenker oss at i dei fleste nordiske land har det funnest lyrikarar av tilsvarende kaliber den tid prisen har eksistert. Ikkje mange av dei har fått prisen. Berre i Noreg er det lett å rekne opp så mange verdige at om prisen vart utdelt berre til norske dei fyrste 10 ára, ville framleis nokon kunne kjenne seg snytt.

Jacobsen hadde sjølvsagt fortent prisen, men likså mykje for tidlegare bøker som for den som kom i 1985. Dette er likevel ei sak for seg, ei sak vi nordmenn gjerne kan drøfte utan å nytte høvet til å redusere ein fortent prisvinnar som Rói Patursson. Skal ei fyrst leite etter feilgrep, bør ein kanskje sjå nærare på andre norske vinnarar. I staden for på fornærmeleg vis å reise tvil om verket til ein framifrå poet frå ei litterært stort men talmessig lite grannefolk.

Nordmenn som kjenner Paturssons prisbok *Liksum* (dansk Ligesom),

kjenner henne kanskje frå den elendige norske omsetjinga (sjølv om det ikkje burde gjelde Ødegård). Gjennom slik mishandling ville mang en »betydelig lyriker« bli redusert til »en bra poet«. Som ein kjenner av færøysk, Trygve Skomedal, har vist og skrive: »ei slik 'omsetjing' eller 'gjendiktning' gjev eit svært lite sætande bilete av det forfattaren har skrive. Det er leitt at færøysk litteratur vert presentert på denne skøytelause måten i Noreg« (*Agora* 1/1992). Ødegård, som sjølv har sett om fra færøysk, burde heller interessere seg for denne mishandlinga enn å nytte høvet til ei ikkje kvalifisert ned-døming.

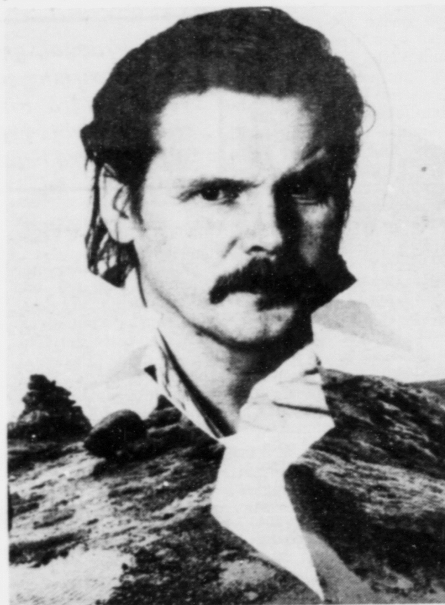
»Sanninga« er heller – slik eg ser det – at Rói Patursson er ein verkeleg original poet med biletspråk og figurar frå færøysk natur og miljø som samstundes uttrykkjer eksistensielt engasjement i vilkår og tilvære for menneska i det heile. Det er en samheng mellom medvit og omgivelser hos Patursson som vi godt kan nemne saman med t.d. Jacobsen. Kanskje også nokre motsetningar som er særreigne, og som bl.a. kjem fram gjennom humor og ironi som gjer dikta skarpe og kritiske utan at dette er påtrengjande.

Av dei dikta Rói Patursson har prenta etter *Liksum*, er ei gruppe på 14 som vart utgjevne som tekstar i ei kunsts bok av og om målaren Amariel Nordøy (1987), på svensk i tidsskriftet *café Existens* (1/1989). Dette er nokre dikt som kjennest ufattelleg vakre utan at det er lett å seie kvifor. Dei har konkrete natur- og livsbilete og talar antydande

om oss, om menneska i tilværet, små menneske, stor samheng, og ei stor undring så ein kan minnst Welhaven: »Det uudsigelige skal Digtet røbe dog«. Til dømes dette:

det här gröna mörkret värmer vänligt i detta främmande land hela tiden här strömmar landskap genom ord från språket i sönderslagna städer som framtider kommer att utforska för att kanske bli ägare till detta som ingen någonsin känt

Dette er ei underleggjering for seg sjølv som det er fanytt og unødvendig å sette opp mot nokon annan poet.

Rói Patursson er ein verkeleg original poet skriver Idar Stegane, professari i norðurlandskari bókmentavísindi

Aftursvar til Jógvan við Keldu

Undan jólum setti Jógvan við Keldu fyra fyrspurningar til leiðsluna á Strandferðsluni. Nakað seinni blivu somu spurningar settir mæ, við tað at einki svar var framkomið.

Eg fari at biðja Jógvan og onnur áhugað um umbering fyr, at hesir spurningar ikki eru svaraðir fyrr enn nú.

Aftan á at hava spurt meg fyri um rokskapirnar hjá Strandferðsluni, skal eg

royna at svara eftir besta førminu.

1. Hvør er orsøkin til at administrativa fyrisitingin er hækkað við 3.3 milliónum krónum frá 1992 til 1993?

Svar: Strandferðslan upplýsir, at størsti parturin av økingini kemur av, at nakrar kontoir, sum í 1992 vóru taldar við undir rakstrarstøðum, eru í 1993 taldar

við undir fyrisiting. Samstundis sum ein minni partur av økingini kemur av meirkostnað til nevvari figgarligari styring!

2. Eru tær 4.7 milliónir krónurnar í rakstrarhalli á Aberdeen-leiðini vent til eitt rakstraravlop í 1994?

Svar: Strandferðslan upplýsir, at Aberdeenleiðin í 1994 ikki gav rakstraravlop, men at hallið var um-

leið 2.0 milliónir.

3. Undir inntøkum hjá Smyrli er ein upphædd uppá kr. 4.027.736 undir konto »Eyka/leigutúrur«. Hvørjum stava hesar inntøkur frá?

Svar: Inntøkan stavar frá útleigan og chartringum! Strandferðslan upplýsir ikki alment hvørji viðskiftafólk stovnsins eru!

4. Er innanlandsflutningur við trailarum í sambandi við Aberdeenleiðina bókadur á útreiðslukonti, sum útreiðsla hjá Smyrli?

Svar: Í 1993, sum spurningurin snýr seg um, var ikki alt sum hevði við trailaraflutningin at gera skuld-

Bjørn Wesths bagage

Nu skal Bjørn Westh op til Tórshavn og redde en statsministers ansigt.

Han kender sin historie.

Han ved hvordan Stauning kludrede. Da unge færinger havde hejst deres eget flag som endnu ikke var godkendt officielt. Så sagde Thorvald Stauning: – Få den klud ned!

Det morede hans følge sig over

– sådan var danske embedsmænd i 30'erne.

Og det morede avislæsere i København

– sådan var de i 30'erne.

Men færingerne syntes ikke det var spor morsomt.

De husker Stauning for en bundtarvelig replik.

Det er hans eftermæle på øerne.

Og Bjørn Westh er sikkert også briefet godt om Anker Jørgensens kvikke bemærkning i Grønland. Man talte om folkets vitale interesser, de råstoffer alle drømmer om.

Så sagde den socialdemokratiske statsminister:

– Der er ikke noget at ralle om!

Det morede hans følge sig over

– sådan var danske embedsmænd i 80'erne.

Og det morede avislæsere i København

– sådan var de i 80'erne.

Det var en »djærv« replik fra folkets mand.

Sådan taler et dansk overmenneske.

Og grønlandere husker Anker Jørgensen for de ord.

Det er hans eftermæle i Grønland.

Men nu skal Bjørn Westh gi' færingerne tryghed.

Han skal klinke skår i rigstjællesskabet.

Han skal tale med et enstemmigt folk

som har sat spørgsmålstegn ved Den Danske Bank.

Færingerne synes ikke det er en god ide

at bruge en form for undersøgelse

så Den Danske Bank kan frasortere dokumenter

– hvis de stadig findes –

så Den Danske Bank får den særlige retssikkerhed

at den kan udforme sit eftermæle juridisk,

så Den Danske Bank kan frikende sig selv.

Nu skal Bjørn Westh finde en ny start, en ny stil

i omgangen med hjemmestyret i Tórshavn.

Nu skal Bjørn Westh gi' færingerne tryghed.

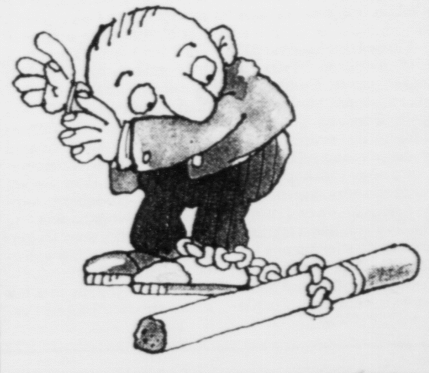
Nu skal Bjørn Westh redde en statsministers eftermæle.

Der er meget at ralle om.

Så held og lykke og nak under bordet!

Har Den Danske Bank godkendt hans rejse?

Med hilsen fra
Vagn Steen

skriavað Aberdeenleiðini!

Partar av hesum, sum her er svarað uppá, hevur Jógvan við Keldu fingið munnligt svar uppá frá undirrit-

aða, nú skuldu so øll, sum hava áhuga í málinum, kunna fylgt við.

Sámal Petur í Grund,
landsstýrismaður